

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDS DIREKTIV 2003/98/EF

2008/EØS/27/44

av 17. november 2003

om viderebruk av informasjon fra offentlig sektor(*)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 95,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

under henvisning til uttalelse fra Regionkomiteen⁽³⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽⁴⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I henhold til traktaten skal det opprettes et indre marked og innføres en ordning som sikrer at konkurransen på det indre marked ikke vrís. Harmonisering av medlemsstatenes regler og praksis i forbindelse med bruken av informasjon fra offentlig sektor bidrar til at disse målene nås.
- 2) Utviklingen mot et informasjons- og kunnskapssamfunn påvirker livet til alle borgere i Fellesskapet, blant annet ved at de får tilgang til og mulighet til å tilegne seg kunnskap på nye måter.
- 3) Digitalt innhold spiller en viktig rolle i denne utviklingen. Innholdsproduksjon har i de senere år ført til at det raskt er blitt skapt nye arbeidsplasser, og utviklingen fortsetter. De fleste av disse arbeidsplassene skapes i små, nystartede foretak.
- 4) Den offentlige sektor samler inn, produserer, reproducerer og formidler et bredt spekter av informasjon på mange områder, f.eks. informasjon om sosiale forhold, økonomi, geografi, vær, turisme, næringsliv, patentrettigheter og utdanning.

- 5) Et av hovedformålene med å opprette et indre marked er å skape vilkår som fremmer utviklingen av tjenester som omfatter hele Fellesskapet. Informasjon fra offentlig sektor er et viktig utgangsmateriale for produkter og tjenester med digitalt innhold, og vil bli en enda viktigere innholdskilde gjennom utviklingen av trådløse innholdstjenester. En bred geografisk dekning på tvers av landegrensene vil også være vesentlig i denne sammenhengen. Større muligheter for å viderebruke informasjon fra offentlig sektor bør blant annet gi europeiske foretak mulighet til å utnytte sitt potensial og bidra til økonomisk vekst og skaping av arbeidsplasser.
- 6) Det er betydelige forskjeller mellom medlemsstatenes regler og praksis i forbindelse med bruken av informasjonskilder i den offentlige sektor, noe som hindrer full utnyttelse av det økonomiske potensialet i denne viktige informasjonskilden. Offentlige myndigheters tradisjon for bruk av informasjon fra offentlig sektor har også utviklet seg på svært forskjellige måter. Dette bør tas hensyn til. Det bør derfor sikres et minstenivå for harmonisering av nasjonale regler og praksis for viderebruk av dokumenter fra offentlig sektor i tilfeller der forskjeller i nasjonale forskrifter og praksis, eller manglende klarhet, hindrer det indre marked i å virke på en tilfredsstillende måte og en hensiktsmessig utvikling av informasjonssamfunnet i Fellesskapet.
- 7) Uten et minstenivå for harmonisering på fellesskapsplan kan dessuten nasjonale lovgivningstiltak, som allerede er iverksatt i mange medlemsstater for å møte de teknologiske utfordringene, føre til enda større forskjeller. Virkningene av slike forskjeller og usikkerhet med hensyn til lovgivningen vil bli større i takt med utviklingen av informasjonssamfunnet, som allerede har medført en sterk økning i bruken av informasjon på tvers av landegrensene.
- 8) Det er behov for en allmenn ramme for vilkårene for viderebruk av dokumenter fra offentlig sektor for å sikre rettfærdige og avpassede vilkår, som ikke innebærer forskjellsbehandling, for viderebruk av slike opplysninger. Offentlige myndigheter samler inn, produserer, reproducerer og formidler dokumenter for å ivareta sine offentlige oppgaver. Bruk av slike dokumenter av andre grunner anses som viderebruk. Medlemsstatenes politikk kan gå lenger enn de minstestandardene som angis i dette direktiv, og dermed tillate mer omfattende viderebruk.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EUT L 345 av 31.12.2003, s. 90, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 105/2005 av 8. juli 2005 om endring av EØS-avtalens vedlegg XI (Telekommunikasjonstjenester), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 60 av 24.11.2005, s. 26.

⁽¹⁾ EFT C 227 E av 24.9.2002, s. 382.

⁽²⁾ EUT C 85 av 8.4.2003, s. 25.

⁽³⁾ EUT C 73 av 26.3.2003, s. 38.

⁽⁴⁾ Europaparlamentsuttalelse av 12. februar 2003 (ennå ikke offentliggjort i EUT), Rådets felles holdning av 26. mai 2003 (EUT C 159 E av 8.7.2003, s. 1) og Europaparlamentets holdning av 25. september 2003 (ennå ikke offentliggjort i EUT). Rådsbeslutning av 27. oktober 2003.

- 9) Dette direktiv inneholder ingen forpliktelse til å tillate viderebruk av dokumenter. Beslutningen om hvorvidt viderebruk skal tillates eller ikke, skal fortsatt treffes av vedkommende medlemsstat eller offentlige myndighet. Dette direktiv bør få anvendelse på dokumenter som gjøres tilgjengelige for viderebruk når offentlige myndigheter utsteder lisens til, selger, formidler, utveksler eller utleverer informasjon. For å unngå kryssubsidiering bør viderebruk omfatte ytterligere bruk av dokumenter innenfor samme myndighet i forbindelse med virksomhet som ikke hører inn under dens offentlige oppgaver. Virksomhet som ikke hører inn under dens offentlige oppgaver, vil som regel omfatte utlevering av dokumenter som produseres utelukkende på kommersielt grunnlag og i konkurranse med andre markedsdeltakere mot en avgift. Definisjonen av «dokument» skal ikke omfatte dataprogrammer. Direktivet bygger på gjeldende innsynsordninger i medlemsstatene og endrer ikke de nasjonale reglene for tilgang til dokumenter. Det får ikke anvendelse i tilfeller der borgere eller foretak i henhold til den relevante innsynsordningen kan få utlevert et dokument bare dersom de kan godtgjøre en særlig interesse. På fellesskapsplan anerkjennes det i artikkel 41 (rett til god forvaltning) og 42 i Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter at alle unionsborgere og enhver fysisk eller juridisk person som er bosatt eller har sitt forretningskontor i en medlemsstat, skal ha rett til innsyn i dokumenter fra Europaparlamentet, Rådet og Kommisjonen. Offentlige myndigheter bør oppmuntres til å gjøre sine dokumenter tilgjengelige for viderebruk. Offentlige myndigheter bør fremme og oppmuntre til viderebruk av dokumenter, herunder offisielle tekster av lovgivningsmessig og administrativ art i de tilfeller der vedkommende offentlige myndighet har rett til å godkjenne slik viderebruk.
- 10) Definisjonene av «offentlig myndighet» og «offentligrettslig organ» er hentet fra direktivene om offentlige innkjøp (92/50/EØF⁽¹⁾, 93/36/EØF⁽²⁾, 93/37/EØF⁽³⁾ og 98/4/EF⁽⁴⁾). Offentlige foretak omfattes ikke av disse definisjonene.
- 11) I dette direktiv fastsettes en allmenn definisjon av termen «dokument», i tråd med utviklingen i informasjonssamfunnet. Den omfatter enhver reproduksjon av dokumenter, kjensgjerninger eller informasjon – og enhver samling av slike dokumenter, slike kjensgjerninger eller slik informasjon – uansett medium (skrevet på papir eller lagret elektronisk eller som et lydopptak, bildeopptak eller audiovisuelt opptak), som offentlige myndigheter er i besittelse av. Et dokument som en offentlig myndighet er i besittelse av, er et dokument som den offentlige myndighet har rett til å tillate viderebruk av.
- 12) Fristen for å svare på anmodninger om viderebruk bør være rimelig og i samsvar med tilsvarende svarfrister for anmodninger om innsyn i dokumentet i henhold til relevante innsynsordninger. Rimelige frister i hele Unionen vil stimulere til at det skapes nye samlede informasjonsprodukter og -tjenester på felleseuropeisk plan. Når en anmodning om viderebruk er innvilget, bør offentlige myndigheter gjøre dokumentene tilgjengelige innenfor et tidsrom som gjør det mulig å utnytte dokumentenes økonomiske potensial fullt ut. Dette er særlig viktig for innhold som raskt forandrer seg (f.eks. trafikkopplysninger), der den økonomiske verdien er avhengig av at innholdet er tilgjengelig umiddelbart og ajourføres regelmessig. Ved bruk av lisens kan det inngå i lisensvilkårene at dokumentene skal være tilgjengelige innen en viss frist.
- 13) Mulighetene for viderebruk kan bedres ved å begrense behovet for å overføre papirdokumenter til elektronisk format eller behandle digitale filer for å gjøre dem kompatible. Offentlige myndigheter bør derfor gjøre dokumenter tilgjengelige i alle formater eller språkversjoner som allerede foreligger, elektronisk dersom det er mulig og hensiktsmessig. Offentlige myndigheter bør se velvillig på anmodninger om utdrag av foreliggende dokumenter når en slik anmodning kan etterkommes ved et enkelt håndgrep. Offentlige myndigheter bør imidlertid ikke være forpliktet til å gjøre et utdrag av et dokument tilgjengelig dersom det ville medføre en uforholdsmessig stor innsats. For å gjøre viderebruk enklere bør offentlige myndigheter gjøre sine dokumenter tilgjengelige i et format som, i den grad det er mulig og hensiktsmessig, ikke er avhengig av en bestemt programvare. Når det er mulig og hensiktsmessig, bør offentlige myndigheter ta hensyn til mulighetene for viderebruk av dokumenter av og for funksjonshemmede.
- 14) Dersom det kreves avgifter, bør den samlede inntekten ikke overskride de samlede kostnadene for innsamling, produksjon, reproduksjon og formidling av dokumenter, samt en rimelig avkastning av investeringene, samtidig som det tas hensyn til eventuelle krav om at vedkommende offentlige myndighet skal være selvfinansierende. Produksjon omfatter det å skape og å sette sammen, og formidling kan også omfatte brukerstøtte. Kostnadsdekning og en rimelig avkastning av investeringene i samsvar med vedkommende offentlige myndighets gjeldende regnskapsprinsipper og relevante metode for kostnadsberegning, utgjør en øvre grense for avgiftene ettersom for høye priser bør unngås. De øvre grensene for avgifter som fastsettes i dette direktiv, berører ikke medlemsstatenes eller offentlige myndigheters rett til å anvende lavere avgifter, eller ingen avgifter i det hele tatt, og medlemsstatene bør oppmuntre offentlige myndigheter til å gjøre dokumenter tilgjengelige mot avgifter som ikke overskrider marginalkostnadene for å gjengi og formidle dokumentene.

(¹) EFT L 209 av 24.7.1992, s. 1. Direktivet sist endret ved kommisjonsdirektiv 2001/78/EF (EFT L 285 av 29.10.2001, s. 1).

(²) EFT L 199 av 9.8.1993, s. 1. Direktivet sist endret ved kommisjonsdirektiv 2001/78/EF.

(³) EFT L 199 av 9.8.1993, s. 54. Direktivet sist endret ved kommisjonsdirektiv 2001/78/EF.

(⁴) EFT L 101 av 1.4.1998, s. 1.

- 15) Det er en forutsetning for utviklingen av et informasjonsmarked i Fellesskapet at vilkårene for viderebruk av dokumenter fra offentlig sektor er klare og offentlig tilgjengelige. De potensielle viderebrukerne bør derfor gjøres tydelig oppmerksom på alle gjeldende vilkår for viderebruk av dokumentene. Medlemsstatene bør eventuelt oppmuntre til opprettelse av elektroniske registre over tilgjengelige dokumenter for å fremme og gjøre det lettere å anmode om viderebruk. De som anmoder om å viderebruke dokumenter, bør underrettes om klageadgang i forbindelse med vedtak eller praksis som berører dem. Dette vil være særlig viktig for små og mellomstore bedrifter, som ikke nødvendigvis er vant til å ha kontakt med andre medlemsstaters offentlige myndigheter og kjenner til klageadgangen i den forbindelse.
- 16) Offentliggjøring av alle allment tilgjengelige dokumenter fra offentlig sektor – ikke bare i forbindelse med den politiske prosessen, men også rettslige og forvaltningsmessige framgangsmåter – er et grunnleggende middel til å utvide retten til kunnskap, som er et grunnleggende demokratisk prinsipp. Denne målsettingen får anvendelse på institusjoner på alle plan, både lokalt, nasjonalt og internasjonalt.
- 17) I noen tilfeller vil viderebruk av dokumenter finne sted uten noen lisensavtale. I andre tilfeller vil det bli utstedt en lisens med vilkår for lisenstakerens viderebruk med hensyn til ansvar, riktig bruk av dokumenter, garanti for at de ikke endres og kildeangivelse. Dersom offentlige myndigheter utsteder lisens for viderebruk av dokumenter, bør lisensvilkårene være rettferdige og tydelige. Elektronisk tilgjengelige standardlisenser kan også spille en viktig rolle i denne forbindelse. Medlemsstatene bør derfor sørge for at standardlisenser er tilgjengelige.
- 18) Dersom vedkommende myndighet beslutter at visse dokumenter ikke lenger skal være tilgjengelige for viderebruk, eller at disse dokumentene ikke lenger skal ajourføres, skal den så snart som mulig offentliggjøre disse beslutningene, om mulig elektronisk.
- 19) Vilråene for viderebruk bør ikke innebære forskjellsbehandling av sammenlignbare kategorier av viderebruk. De bør for eksempel ikke hindre vederlagsfri utveksling av informasjon mellom offentlige myndigheter når de utfører offentlige oppgaver, selv om andre parter må betale for viderebruk av de samme dokumentene. De bør heller ikke hindre at det vedtas en differensiert avgiftspolitik for kommersiell og ikke-kommersiell viderebruk.
- 20) Offentlige myndigheter bør respektere konkurranse-reglene når de fastsetter prinsippene for viderebruk av dokumenter, og så langt som mulig unngå avtaler om enerett mellom dem selv og private partnere. For å yte en tjeneste av allmenn økonomisk interesse kan det imidlertid noen ganger være nødvendig med enerett til viderebruk av visse dokumenter fra offentlig sektor. Dette kan være tilfellet dersom ingen kommersiell forlegger vil offentliggjøre informasjonen uten en slik enerett.
- 21) Dette direktiv bør gjennomføres og anvendes i fullt samsvar med prinsippene om vern av personopplysninger i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF av 24. oktober 1995 om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger⁽¹⁾.
- 22) Tredjemanns immaterialrettigheter berøres ikke av dette direktiv. For å unngå tvil må det understrekes at termen «immaterialrettigheter» her omfatter bare opphavsrett og beslektede rettigheter (herunder sui generis-rett). Dette direktiv får ikke anvendelse på dokumenter som omfattes av industriell eiendomsrett, f.eks. patenter, registrerte mønstre og varemerker. Direktivet berører ikke forekomsten av eller eiendomsretten til offentlige myndigheters immaterialrettigheter, og det begrenser ikke på noen måte utøvelsen av disse rettighetene ut over de grensene som er fastsatt i dette direktiv. De forpliktelsene som pålegges i henhold til dette direktiv, bør få anvendelse bare i den grad de er forenlige med bestemmelsene i internasjonale avtaler om vern av immaterialrettigheter, særlig Bernkonvensjonen om vern av litterære og kunstneriske verk (Bernkonvensjonen) og avtalen om handelsrelaterte sider ved immaterialrettigheter (TRIPS-avtalen). Offentlige myndigheter bør imidlertid utøve sin opphavsrett på en måte som letter viderebruk av dokumenter.
- 23) Verktøy som hjelper potensielle brukere å finne dokumenter som er tilgjengelige for viderebruk, og vilråene for viderebruk, kan gjøre det betydelig lettere å bruke dokumenter fra offentlig sektor på tvers av landegrensene. Medlemsstatene bør derfor sikre at det finnes praktiske ordninger til hjelp for brukere som søker etter dokumenter som er tilgjengelige for viderebruk. Lister, helst elektronisk tilgjengelige, over de viktigste dokumentene (dokumenter som viderebrukes i stort omfang eller vil kunne viderebrukes i stort omfang), og nettportaler med lenker til desentraliserte lister over informasjonskilder er eksempler på slike praktiske ordninger.

(1) EFT L 281 av 23.11.1995, s. 31.

- 24) Dette direktiv berører ikke europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/29/EF av 22. mai 2001 om harmonisering av visse sider ved opphavsrett og beslektede rettigheter i informasjonssamfunnet⁽¹⁾ og europaparlaments- og rådsdirektiv 96/9/EF av 11. mars 1996 om rettslig vern av databaser⁽²⁾. I dette direktiv fastsettes vilkårene for offentlige myndigheters utøvelse av sine immaterialrettigheter i det indre informasjonsmarked når de tillater viderebruk av dokumenter.
- 25) Ettersom målene for det foreslåtte tiltaket, nemlig å gjøre det lettere å skape informasjonsprodukter og -tjenester på fellesskapsplan som bygger på dokumenter fra offentlig sektor, å fremme private foretaks effektive bruk av dokumenter fra offentlig sektor på tvers av landegrensene for å skape verdioøkende informasjonsprodukter og -tjenester, og å begrense konkurransevridning på fellesskapsmarkedet, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor, ettersom tiltaket virkelig omfatter og får virkninger i hele Fellesskapet, bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Fellesskapet treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som omhandlet i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene. Dette direktiv bør føre til et minstenivå for harmonisering slik at ytterligere forskjeller mellom medlemsstatene unngås i forbindelse med viderebruk av dokumenter fra offentlig sektor —
- c) dokumenter som i henhold til innsynsordningene i medlemsstatene ikke er tilgjengelige, blant annet av hensyn til:
- vern av nasjonal sikkerhet (dvs. statens sikkerhet), forsvar eller offentlig sikkerhet,
 - fortrolig behandling av statistiske opplysninger eller forretningsopplysninger,
- d) dokumenter som allmennkringkastere og deres datterforetak, eller andre organer og deres datterforetak, er i besittelse av i forbindelse med utførelsen av en allmennkringkastingsoppgave,
- e) dokumenter som utdannings- og forskningsinstitusjoner, for eksempel skoler, universiteter, arkiver, biblioteker og forskningsinstitutter er i besittelse av, herunder, der det er relevant, organisasjoner opprettet for å overføre forskningsresultater,
- f) dokumenter som kulturinstitusjoner som museer, biblioteker, arkiver, orkestre, operaer, balletter og teatre er i besittelse av.
3. Dette direktiv bygger på, og berører ikke, gjeldende innsynsordninger i medlemsstatene. Dette direktiv får ikke anvendelse i tilfeller der borgere eller foretak i henhold til innsynsordningen må godtgjøre en særlig interesse for å få innsyn i dokumentene.
4. Dette direktiv opprettholder, og berører på ingen måte, vernnivået for fysiske personer ved behandling av personopplysninger i henhold til bestemmelsene i fellesskapsregelverket og i nasjonal lovgivning, og særlig innebærer det ikke noen endring i de forpliktelser og rettigheter som er fastsatt i direktiv 95/46/EF.
5. Forpliktelsene som pålegges i henhold til dette direktiv, får anvendelse bare i den grad de er forenlige med bestemmelsene i internasjonale avtaler om vern av immaterialrettigheter, særlig Bernkonvensjonen og TRIPS-avtalen.

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

KAPITTEL I

ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 1

Formål og virkeområde

1. I dette direktiv fastsettes et minste sett av regler for viderebruk av dokumenter som offentlige myndigheter i medlemsstatene er i besittelse av, og for hvordan slik viderebruk kan lettes i praksis.
2. Dette direktiv får ikke anvendelse på:
 - a) dokumenter som stilles til rådighet uten at dette omfattes av de berørte offentlige myndighetenes offentlige oppgaver i henhold til lov eller andre bindende regler i medlemsstaten eller, i mangel av slike regler, som fastsatt i samsvar med vanlig administrativ praksis i vedkommende medlemsstat,
 - b) dokumenter som tredjemann har immaterialrettigheter til,

Artikkel 2

Definisjoner

I dette direktiv menes med:

1. «offentlig myndighet» staten, lokale administrative enheter, offentligrettslige organer og sammenslutninger dannet av én eller flere slike myndigheter eller ett eller flere slike offentligrettslige organer,
2. «offentligrettslig organ» ethvert organ
 - a) som er opprettet for det bestemte formål å imøtekomme allmenhetens behov, som ikke er av industriell eller forretningsmessig karakter, og
 - b) som er et eget rettssubjekt, og
 - c) som i hovedsak er finansiert av staten eller lokale administrative enheter eller andre offentligrettslige organer, eller hvis forvaltning er underlagt et av disse organenes tilsyn, eller som har et administrasjons-, ledelses- eller tilsynsorgan der over halvparten av medlemmene er oppnevnt av staten, lokale administrative enheter eller andre offentligrettslige organer,

⁽¹⁾ EFT L 167 av 22.6.2001, s. 10.

⁽²⁾ EFT L 77 av 27.3.1996, s. 20.

3. «dokument»
 - a) ethvert innhold, uansett medium (skrevet på papir eller lagret elektronisk eller som et lydopptak, bildeopptak eller audiovisuelt opptak),
 - b) enhver del av et slikt innhold,
4. «viderebruk» fysiske eller juridiske personers bruk av dokumenter som er i offentlige myndigheters besittelse, for andre kommersielle eller ikke-kommersielle formål enn det opprinnelige formålet i forbindelse med den offentlige oppgaven som dokumentene ble produsert for. Utveksling av dokumenter mellom offentlige myndigheter som utelukkende skjer i forbindelse med deres offentlige oppgaver, skal ikke anses som viderebruk,
5. «personopplysninger» opplysninger som definert i artikkel 2 bokstav a) i direktiv 95/46/EF.

Artikkel 3

Allment prinsipp

Når viderebruk av dokumenter som offentlige myndigheter er i besittelse av, er tillatt, skal medlemsstatene sikre at disse dokumentene kan viderebrukes for kommersielle eller ikke-kommersielle formål i samsvar med vilkårene fastsatt i kapittel III og IV. Dersom det er mulig, skal dokumentene gjøres elektronisk tilgjengelige.

KAPITTEL II

ANMODNINGER OM VIDEREBRUK

Artikkel 4

Krav til behandlingen av anmodninger om viderebruk

1. Offentlige myndigheter skal behandle anmodninger om viderebruk og gi søkeren tilgang til dokumentene for viderebruk elektronisk, dersom det er mulig og hensiktsmessig, eller, dersom det kreves en lisens, utarbeide lisenstilbudet til søkeren innen en rimelig frist som tilsvarer fristene fastsatt for behandling av anmodninger om innsyn i dokumenter.
2. Dersom det ikke er fastsatt noen frister eller andre regler for utlevering av dokumenter, skal offentlige myndigheter behandle anmodningen og utlevere dokumentene som skal viderebrukes til søkeren eller, dersom det kreves en lisens, utarbeide lisenstilbudet til søkeren innen en frist på høyst 20 virkedager etter at anmodningen er mottatt. Denne fristen kan forlenges med ytterligere 20 virkedager dersom en anmodning er omfattende eller komplisert. I slike tilfeller skal søkeren innen tre uker etter den første anmodningen underrettes om at behandlingen krever mer tid.

3. Ved avslag på anmodningen skal de offentlige myndighetene underrette søkeren om årsakene til avslaget på grunnlag av relevante bestemmelser i innsynsordningen i vedkommende medlemsstat eller nasjonale bestemmelser vedtatt i henhold til dette direktiv, særlig artikkel 1 nr. 2 bokstav a), b) og c), eller artikkel 3. Dersom et avslag gis på grunnlag av artikkel 1 nr. 2 bokstav b), skal den offentlige myndigheten vise til den fysiske eller juridiske personen som er rettighetshaver, der denne er kjent, eller alternativt til lisensgiveren som den offentlige myndigheten har innhentet det relevante materialet fra.

4. Alle avslag skal inneholde en henvisning til klageadgangen i tilfelle søkeren ønsker å klage på vedtaket.

5. Offentlige myndigheter som omfattes av artikkel 1 nr. 2 bokstav d), e) og f), skal ikke være forpliktet til å oppfylle kravene i denne artikkel.

KAPITTEL III

VILKÅR FOR VIDEREBRUK

Artikkel 5

Tilgjengelige formater

1. Offentlige myndigheter bør gjøre sine dokumenter tilgjengelige i alle allerede foreliggende formater eller språkversjoner, og, dersom det er mulig og hensiktsmessig, elektronisk. Dette innebærer ikke at offentlige myndigheter er forpliktet til å framstille eller tilpasse dokumenter for å etterkomme anmodningen, og heller ikke til å framlegge utdrag av dokumenter dersom dette ville kreve en uforholdsmessig stor innsats og ikke bare et enkelt håndgrep.

2. Det kan ikke på grunnlag av dette direktiv kreves at offentlige myndigheter skal fortsette å produsere en viss type dokumenter for at en privat eller offentlig organisasjon skal kunne viderebruke slike dokumenter.

Artikkel 6

Avgiftsprinsipper

Dersom det kreves en avgift, skal den samlede inntekten fra utlevering og tillatelse til viderebruk av dokumenter ikke overskride kostnadene for innsamling, produksjon, reproduksjon og formidling samt en rimelig avkastning av investeringene. Avgiftene bør være kostnadsbaserte innenfor den relevante regnskapsperioden og beregnes i samsvar med de regnskapsprinsipper som gjelder for de berørte offentlige myndigheter.

*Artikkel 7***Innsyn**

Vilkår og standardavgifter for viderebruk av dokumenter som er i offentlige myndigheters besittelse, skal fastsettes på forhånd og offentliggjøres, og når det er mulig og hensiktsmessig, skal offentliggjøringen skje elektronisk. På anmodning skal den offentlige myndigheten angi beregningsgrunnlaget for den offentliggjorte avgiften. Vedkommende offentlige myndighet skal også angi hvilke faktorer som vil bli tatt hensyn til ved beregning av avgifter i avvikende tilfeller. Offentlige myndigheter skal sikre at de som anmoder om å viderebruke dokumenter, underrettes om klageadgang i forbindelse med vedtak eller praksis som berører dem.

*Artikkel 8***Lisenser**

1. Offentlige myndigheter kan tillate viderebruk av dokumenter uten vilkår, eller de kan fastsette vilkår, når det er hensiktsmessig gjennom en lisens som omhandler relevante spørsmål. Disse vilkårene skal ikke begrense mulighetene for viderebruk unødig og skal ikke brukes for å begrense konkurranse.

2. I medlemsstater der det brukes lisenser, skal medlemsstatene sikre at standardlisenser for viderebruk av dokumenter fra offentlig sektor som kan tilpasses hver enkelt lisenssøknad, er tilgjengelige og kan behandles elektronisk. Medlemsstatene skal oppmuntre alle offentlige myndigheter til å bruke standardlisensene.

*Artikkel 9***Praktiske ordninger**

Medlemsstatene skal sikre at det finnes praktiske ordninger som gjør det lettere å finne dokumenter som er tilgjengelige for viderebruk, for eksempel lister, helst elektronisk tilgjengelige, over de viktigste dokumentene, og nettportaler med lenker til desentraliserte lister over informasjonskilder.

KAPITTEL IV

LIKEBEHANDLING OG KONKURRANSEREGLER*Artikkel 10***Likebehandling**

1. Gjeldende vilkår for viderebruk av dokumenter skal ikke innebære forskjellsbehandling for sammenlignbare kategorier av viderebruk.

2. Dersom dokumenter viderebrukes av en offentlig myndighet som utgangsmateriale for dens kommersielle virksomhet, som ikke hører inn under dens offentlige oppgaver, skal de samme avgifter og andre vilkår anvendes for utlevering av dokumenter til denne virksomheten som til andre brukere.

*Artikkel 11***Forbud mot avtaler om enerett**

1. Alle potensielle markedsdeltakere skal ha mulighet til å viderebruke dokumenter, selv om en eller flere markedsdeltakere allerede utnytter verdiøkende produkter på grunnlag av disse dokumentene. Kontrakter eller andre avtaler mellom de offentlige myndighetene som er i besittelse av dokumentene, og tredjemann, skal ikke medføre enerett.

2. Dersom enerett imidlertid er nødvendig for å yte en tjeneste i allmennhetens interesse, skal begrunnelsen for å tildele en slik enerett regelmessig vurderes på nytt, og under alle omstendigheter hvert tredje år. Avtaler om enerett som inngås etter at dette direktiv har trådt i kraft, skal være åpne for innsyn og offentliggjøres.

3. Eksisterende avtaler om enerett som ikke oppfyller kravene til unntak i henhold til nr. 2, skal opphøre ved kontraktens utløp, eller under alle omstendigheter senest 31. desember 2008.

KAPITTEL V

SLUTTBESTEMMELSER*Artikkel 12***Gjennomføring**

Medlemsstatene skal innen 1. juli 2005 sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

*Artikkel 13***Ny vurdering**

1. Kommisjonen skal vurdere anvendelsen av dette direktiv på nytt senest 1. juli 2008 og oversende resultatene av denne vurderingen, sammen med eventuelle forslag til endring av direktivet, til Europaparlamentet og Rådet.

2. Den nye vurderingen skal særlig gjelde dette direktivs virkeområde og virkninger, herunder i hvilket omfang viderebruken av dokumenter fra offentlig sektor har økt, følgene av de anvendte avgiftsprinsippene og viderebruken av offisielle tekster av lovgivningsmessig og administrativ art, samt ytterligere muligheter for å få det indre marked til å virke på en mer tilfredsstillende måte og fremme utviklingen av den europeiske innholdsindustrien.

Artikkel 14

Ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den dag det kunngjøres i *Den europeiske unions tidende*.

Artikkel 15

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 17. november 2003.

For Europaparlamentet

P. COX

President

For Rådet

G. ALEMANNIO

President